

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

<p>Megjelen vasárnaponként. Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek, tamitókknak 8 kor. Egyes szám ára 20 fillér.</p>	<p>Felelős szerkesztő és laptulajdonos: DR. FRANCISY LAJOS. Társzerkesztő: DR. KASZALA JÁNOS.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 13 sz. Hirdetések árai: Egy három hasábos petit sor ára 16 fill. Többszöri közlésnél árkedvezmény. :: Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fillér.</p>
--	--	--

Vármegyei közgyűlés.

Nyitra, okt. 27.

Megnyitó beszéd.

Nyitramegye törvényhatósági bizottsága f. hó 23-án tartotta ez évi őszi rendes közgyűlését *Craus* István főispán elnöklete alatt.

A közgyűlést, mely látogatottság tekintetében mögötte maradt azoknak a közgyűléseknek, melyeken a munkapárt szempontjából fontos politikai ügyeket tárgyaltak, a főispán hosszabb beszéddel nyitotta meg.

A hévvel előadott főispáni beszéd, szinte súlyos volt a komoly igazságok tömegétől.

Rámutatott a főispán mindenekelőtt a szerfelett kedvezőtlen belpolitikai viszonyokra. Az ország nyugalma fel van dűlve — úgymond — a kulturális, népjóléti és szociális érdekek végtelen károkat szenvednek, új erőre kaptak a destruktív áramlatok, a parlamentben a legféltelenebb erőszak dűl, a pártérdekekből táplálkozó forradalmi szellem az alkotmányos jogrend ellen a legszenvedélyesebb támadásokat intézi. Politikusaink és államférfiainknak egy számot tevő része nyíltan a parlamenti anarchia mellett foglalt állást.

És ezek a fellegek akkor gyűlemlenek össze közéletünk egén, midőn egy világháborúnak a borzalmaitól kell félnünk.

Ilyen kijelentések hangzottak el a főispán ajkairól és nagyon sajnáljuk, hogy a közgyűlés közönsége ezeknek a kijelentéseknek csak gyengén éljenzett. Pedig azt, a mit a főispáni beszédnek ez a része tartalmaz, pártkülönbség nélkül mindenki bátran aláírhatja.

A közgyűlésen jelen volt ellenzéki bizottsági tagok nagyon helyeselték a főispáni beszéd ezen passzusánál, csak kár, hogy olyan kis számban voltak jelen és kár, hogy a főispán nem vonta le a konklúziót beszédéből és az esetelt bajokért a felelősséget rá nem hárította a kormánynak rettenetesen rossz politikájára. Ha ezt el nem mulasztja, beszédének az igazsága teljes lett volna.

Bizalom a kormánynak.

Három tárgysorozati jegyzék tartalmazta a közgyűlés napirendjét, egy rendes, egy I. számú és egy II. számú pótgjegyzék. Ennek az utóbbinak az állandó választmányban a színt sem láttuk, azt csak a közgyűlés reggelén tették az ülésterem asztalaira. Egyetlen egy tárgy volt rajta: Dr. *Kostyál* Miklósnak

indítványa a kormány és elnökének, valamint a képviselőház elnökének üdvözlése iránt.

A tárgysorozatnak ezen pontjából a munkapárt titkot csinált, pedig a jó és hazafias dolgok természetöknél fogva kívánkoznak a nyilvánosság után. Vagy jó volt ez az indítvány és akkor minek titkolódtak vele, vagy rossz volt és akkor minek tűzték a napirendre?

Az ellenzéki bizottsági tagokat az indítvány legkevésbé sem lepte meg. Tudták, hogy ez a közgyűlés egy újabb bizalmi áradás nélkül nem fog lefolyni, tudták, hogy ezen a közgyűlésen a munkapárt újra kifakad az ellenzék ellen és agyondicséri a kormányt s a kormánypolitika faktorait. Tisztában voltak az ellenzéki bizottsági tagok azzal is, hogy feladatuk megakadályozni a munkapárt bizalmi szavazatának az egyértelműségét.

Arra azonban egy ellenzéki ember sem gondolt, hogy dr. *Kostyál* Miklós indítványa egyetlen egy új indítóokra sem fog támaszkodni; arra senki sem gondolt, hogy ez a bizalmi szavazat egyszerű megisméltése lesz a júniusi rendkívüli közgyűlésen leadott és a kormánynak átszarmaztatott bizalmi szavazatnak.

A politikában valamely állásfoglalásnak a megisméltését mindig újabb szempontok, újabb események, vagy az események újabb fordulatai szokták indokoltá tenni. Ha a politikai helyzet valamely irányban nem változott meg, akkor a törvényhatóságok az újabb állásfoglalást nem tartják indokoltnak. Egészen bizonyos, hogy azok a vármegyék, melyek a kormánynak június vagy július hóban bizalmat szavaztak, ezt a bizalom szavazást nem fogják

„A NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCAJA.

Az alpesek világából.

Irta: **Adieu.**

XII.

Szórakozás Interlakenben. — Promenáda a főúton. — A gyógyterem. — Virágóra. — Hangverseny. — Tűzijáték. — Forgó tűzkörök. — Négy színű fűzér. — Kipattant napok. — Égi háború. — Schaffhausen. — A Rajna vizesése. — Schloss-Laufen. — Sziklagátakon. — A várkastély erkélyéről. — A meder szélén.

A turista forgalomnak olyan látogatott helye mint Interlaken, nem nélkülözheti azokat a szórakozásokat, melyekkel tartósan lekötheti nagy számú vendégeinek zömét.

Élvezetes szórakozás már az a séta is, melyet Interlaken életének gyúpontja a Hóhegnek nevezett főút kínál. A délelőtti és estéli órákban itt van Interlaken egész világa. Az előkelő nemzetközi társaság erre a korszóra kihozza mindenét, a mit érdemesnek tart megmutogatni. És itt nem csak a toilettokra gondolunk, hanem arra a sok különféle dologra is, a mit egyes szeszélyes gazdag emberek magukkal visznek világgá és cipelnek vidékeken, országokon keresztül, hogy feltűnést keltsenek vele.

A jelszó az, hogy ritka dolog legyen, a mi a Hóheg promenádján bemutatásra kerül. Többnyire angolok, amerikaiak és oroszok lelik a kedvüket ebben a mutogatásban s oda hozzák a nyüzsgő közönség sorai közé feltűnően szép kutyáikat, új szerkezetű távesőveiket, végig sétáltatják az út közepén, a kocsik számára fentartott helyen pompás autóikat, néhány év előtt még a legdiszesebb fogatoknak a bemutatása is divott, de ezt ma már kiszorította az autó. A mint előbb a fogaton valami feltűnően szépnek, ujnak vagy szokatlanak kellett lennie, úgy most az autón is meg kell találnia a szemnek az ujszerűséget a kocsik felszerelése vagy berendezésében.

Előkerülnek a bevásárolt cikkek is, a svajci turista öltönyök, botok, pipák, fantasztikus kalapok. Itt senki sem lesz nevétségessé, mert arról, aki utazik, minden gondolható hóbortot fel lehet tételezni és azt itt mindenki természetesen találja. És ebben a nagy mozgó színházban, ha még olyan kirívó is a feltűnési viszketeg és a szeszélyeskedő pompázás, nincs egyetlen egy mozzanat sem, mely az erkölcsi tisztességet sértene. Az emberek talán jobbak, a mikor különködnek, mert akkor csak bohócok, a kiken nevetni lehet. De ha

belemarkolnak az élet javaiba s válogatás nélkül ragadnak magukhoz mindent, a mit az embernek a vagyon, a rang és az állás nyújthat, akkor nagyon könnyen zsarnokokká lesznek, a kiktől félni kell.

Délelőtt a főúton hangverseny szokott lenni, a mely még inkább megeléjenti a korszónak különben is pezsgő életét. A hangversenyek tulajdonképeni tere azonban nem itt van, hanem a *gyógyteremben*, az úgynevezett Kursaalban.

Ez egy renaissance stílusban épült gyönyörű esarnok, melyet félkörben tágas park övez. Még mielőtt a esarnokhoz érünk, szemünk túlon-túl telik meg a park szőnyegkerítésének szépségeivel. Hatalmas nagy körök, csillagok, egyenes és hullámos vonalak lepik el a bársonyos pázsit mezőt. Az alakok színkeveréke ezerféle és mégis vonzza, gyönyörködteti a szemet, mert a számtalan sok szín egybevágó egészbe olvad össze. Egy mesterséges halomnak síkján *óramutatókat* látunk, alattuk élő virágokból szőtt számlapot. Az óra pontosan jár, szerkezete a virágos halom alatt rejlik.

A gyógyterem esarnokában tisztaság tündöklő, esin és előkelőség uralkodik. A zenekar

október vagy novemberben megismételni, mert hiszen a politikai helyzet június óta egy szeméremyvel sem változott meg.

Nyitra megyéről is ennélfogva fel kellett tételoznünk, hogy ha az őszi közgyűlésen üdvözölni fogja a kormányt és a képviselőház elnökét, ez azért fog történni, mert időközben a miniszterelnököt és a képviselőház elnökét legfelsőbb helyről kitüntetés érte.

De erre a kitüntetésre Nyitra megye munkapárti közönsége nem reagált, a mit természetesen nem róhatunk fel neki hibául, de annál nagyobb hibát követett el azáltal, hogy minden ok és cél nélkül újra üdvözölte a kormányt és iránta bizalmát nyilvánította.

A felmelegített káposzta az ételek között nem éppen az utolsó, de egy felmelegített bizalom és üdvözlés politikai szempontból a legértéktelebb érzélem, mert a hízégsnek nyilvánvaló jeleit viseli magán, már pedig ha van beése a hízégsnek a cézárok és szatrapák udvari körében, akkor minden bizonynyal megvetést érdemel ez az érzélem a politikai közéletben, a hol a cézári és szatrapai önkénynek, a cézári és szatrapai önkény előtt való meghódolásnak ninesen létjogosultsága, mert itt jogoknak és törvényeknek, elvek és elvi meggyőződéseknek kell irányítaniok az emberek szavait, tetteit, nézeteit és állásfoglalását.

Egy változatlanul egyforma politikai helyzetben két-három havi időköz alatt kétszer üdvözölni a kormányt teljesen ugyanazon kormányzati tényekért, olyanforma komikus eljárás, mint mikor a Mikádónak az udvaroncái egy napon kétszer kívánnak uruknak jó reggelt, 7 óra tájban mikor a Mikádó felkelt és 9 órakor mikor megreggelizett. A Mikádó az első alkalommal egyet, a második alkalommal pedig kettőt koppant legyezőjével udvaroncainak a fejére.

A mikádó udvarában ilyen esodabogarat produkál a társadalmi viszonyok éretlensége; a nyitrai megyeházán ilyen furesaságot szül a politikai önérzet elfajulása.

Vita a bizalom körül.

Dr. Kostyál Miklós az indítványát megokoló beszédében hivatkozott a külügyi viszonyokra, melyek sürgősen követelik, hogy békés állapotok uralkodjanak az országban, azután az ellenzékéről beszélve megkoekázta azt a kijelentést, hogy az ellenzék „nyomorult párt-érdekből rendezi a parlamentben az útszéli esárdába beillő scénákat”.

emelvényén 120 ember számára van hely, a közönség számára szolgáló széksorokban kétezren férnek el. Az ülőhelyek különfélék, vannak itt izléses nádfonatú székek s ezek között kerek kis asztalok bujkálnak; vannak bőr üléses karos székek, bőrrel bevont asztalok mellett. Mindenki olyan helyet választhat magának, a minő az igényeinek megfelel. A bőrgarnitúrás sorokban étkeznek, a nádfonatú garnitúrák soraiban fagyaltognak, söröznek, vagy csak feeseznek, társalognak, hallgatják a zenét, nézik a közönséget.

A csarnok előtt padok vannak s itt úgyszólván megszámlálhatatlan közönség foglalhat helyet. Szép időben a csarnokot nem is igen tölti meg a publikum, kint kellemebb ülni és a nagy zenekart jobban lehet élvezni a szabad térnek hangelosztó ürességében.

Nagyra szaporodik fel a gyógyterem közönsége különösen akkor, ha a parkban a hangversennyel kapcsolatosan tűzijátékot is rendeznek. Ilyenkor elotjtják a park villamos lámpáit s a tűzijáték színeinek engedik át a teret.

Nem szólva a felszálló rakéták arany és tüzésőjéről, a mit minden nagyobb tűzijátéknál láthatunk, mint rendkívüli látványosságot em-

De ki hiszi el dr. Kostyál Miklósnak, hogy az ellenzék az és nem a munkapárt, melynél a „nyomorult pártérdek” a politikai magatartás szempontja és ki hiszi el neki, hogy az útszéli esárda erkölcsi állapotai rosszabbak, mint a minők valamikor Törökországban Abdul Hamid szultán alatt uralkodtak, a kinek az volt a terve, hogy alkotmányt ad népének, de képviselőkké csak azok választhatók meg, a kiket ő jelöl ki és törvénynyé csak az válik, a mit a szultán a parlament elé terjeszt. A kik a szultán tervét ellenezni merték, azokat Abdul Hamid rendőrökkel lefogatta és bebörtönöztette, enyhébb esetekben udvarából kidobatta.

Dr. Kostyál Miklós végül kimondatni kérte az indítványában, hogy a törvényhatósági bizottság megokoltnak és elkerülhetetlenül szükségesnek tartja mindazt, amit a kormány és a képviselőház elnöke a parlamenti rendesinálás során eddigéle tett és kérve kéri a kormányt, hogy haladjon tovább a megkezdett úton.

Az indítvány ellen az ellenzék részéről dr. Francisey Lajos szólalt fel, aki azzal okolta meg álláspontját, hogy a kormány az ő politikájával a parlament munkaképességét nem csak hogy helyre nem állította, hanem ellenkezőleg azt a legsúlyosabb válságba döntötte.

Az indulatok — úgymond — a parlamentben ma szenvedélyesebben lobognak, mint bármikor ezelőtt és a többség az ő akaratának csak a szuronyok védelme alatt és csak rendőri beavatkozásnak a segélyével képes érvényt szerezni.

Ha ez megengedett, jogos és törvényes módja a többségi akarat érvényesítésének, akkor a parlament teljesen felesleges, mert karhatalommal kormányozni az abszolutizmus is tud és minden igaz érzésű, egyenes lelkű embernek jobban kell szeretnie a nyilt abszolutizmust, mint a kendőzött, hamis alkotmányosságot.

Abszolutisztikus kormányrendszerrel vagy fegyverrel a nemzetől jogokat elkobozni már nem lehet; de a hamis alkotmányosság rendszerével, megalkuvással, a nemzeti jogok és léteélok szempontjainak mellőzésével olyan katasztrófiák elé lehet vinni a nemzetet, melyekben az ország állami és gazdasági önállóságának legfontosabb érdekei vesznek el.

Akik ezt a politikát felavatták és uralkodóvá tették, azok nem méltók az ország közönségének bizalmára, arra kéri ennélfogva

litjük a helyben forgó tűzküröket. Négy rózsakörül aranyárga gömböcskék keringenek. Forgás közben az egyikből kék színű lánc csavarodik ki, melybe a másik gömbnek vörös színű lánc kapcsolódik be. A négy gömbből négy színű fűzér keletkezik, melyek összefonódnak, azután szétszakadnak, csillagokat szórnak ki s hat ágú csillagkoszorúvá egyesülnek. A koszorú ágaiból más és más színű napok pattannak ki s egy ideig izzva, susterregve forognak, azután összeütözköznek, összeütözköznek és mint virágzapor hullanak a földre.

A látvány megkapó s a pürotechnikának bámulatos tökélyű fejlettségéről tesz bizonyosságot. A tűzijáték egyes változatai között a gyógyterem mögött emelkedő Harder hegy csucán, a hol nagy hotel van, villamos fény-szórót hoznak működésbe s azzal lövelnek világoosságot az elsötétetett parkba. A hirtelen támadó fény úgy hat mint villámlás, melyet nem előzött meg dörgés. Abban a pillanatban egy rakétát sütnek el, melynek a fényét nem látjuk, csak a durranását halljuk. A jelenség egymásután ismétlődik s alkalmunk van egy nagyszerű égi háborúnak utánzott borzalmában gyönyörködni.

a törvényhatósági bizottságot, hogy dr. Kostyál indítványa felett napirendre térjen.

Ezután még Szulyovszky Gusztáv beszélt, aki azzal az állítással lepte meg a közgyűlést, hogy az ellenzék politikája a katonai terheket háromszor akkora növelte volna, a véderő-provizóriumra vonatkozó tervével. Elfelejtette persze Szulyovszky Gusztáv, hogy a véderő-provizórium eszméje Lukács László miniszterelnök agyából pattant ki a Justhpárttal való tárgyalások során.

Még dr. Kostyál Miklós élt a zárószó jogával s azután a főispán szavazásra boesátotta az indítványt. A munkapárt névszerinti szavazást kért s ennek során az indítvány ellen 4-en, mellette pedig 145-en szavaztak.

Hogy az ellenzék ez alkalommal a szavazás iránt csak csekély mérvben érdeklődött, annak az oka abban rejlik, hogy a júniusi közgyűlésen az ellenzéki álláspont már kifejezésre jutott s most csak az volt az ellenzék célja, hogy a közgyűlési határozatnak az egyértelműségét megakadályozza. Ez a cél el van érve.

Másrésről éppen nem sikerült a munkapártnak az a terve, hogy a jelen alkalommal egy egészen törpe minoritással szemben a júniusi többségnél is sokkal impozánsabb tömeggel tüntessen a kormány mellett. Juniusban 192-en, most 145-en szavaztak a kormány mellett. Ez teljes balsiker.

Választások.

A közgyűlésen két tisztviseelői állást kellett betölteni. Árvaszéki ügyészszé megválasztott dr. Ötvös Aladár, II. osztályú szolgabíróvá Balázsovits István közíg. gyakornok.

A tisztviseelőknél fizetési osztályokba való sorozását a közgyűlés a következőképpen ejtette meg:

Langhammer Vince vm. főjegyző a VII. fiz. osztály 2. fokozatába;

Bokross János másodfőjegyző, Csemniczky Géza, Lakits Attila, Csernyánszky Lajos, Soóky Ödön, Rácz István árvaszéki ülnökök, dr. Filberger Gyula, Rákóczy Lajos, Frideczky Timót főszolgabírók a VII. fizetési osztályba;

Dr. Szálé Lajos főszolgabíró két szolgálati pótlékban részesül és a VII. fizetési osztály első fokozatába osztatik be;

Machovich János főszolgabíró egy szolgálati pótlékban részesül és a VII. fizetési osztály 2. fokozatába sorozatik;

Dr. Kollányi Gyula elsőosztályú aljegyző két szolgálati pótlékban, Somogyi Sándor I.

Rendes szokása az az utazó közönségnek, hogy a Középsvájében tett körutazást Schaffhausenben fejezi be. Interlakenből Bernbe, onnét Baselen át Schaffhausenba utazunk, hogy megnézzük Középeurópa legnagyobb vizesését a Rheinfallt.

Többféle uton módon juthatunk a vizesés közelébe. Legelőszérűbb, ha Schaffhausenből koesin megyünk a körülbelül fél órányira fekvő Schloss-Laufen nevű várba, melynek parkjából közvetlen közelből nézhetjük a lezuhogó víztömegeket. Autót is kaphatunk Schaffhausenben, melyen 10 perc alatt roboghatunk el utazásunk céljához.

Szőlőhegyek között vezet a kitünő országút, melynek különböző pontjairól pompás kilátás nyilik az előttünk hömpölygő Rajnára, Neuhausen és Schaffhausen városokra. A gyárkemények erdejétől borított városok mögött a Jura hegység keleti szárnyai húzódnak vég g.

Schloss-Laufen egy román stýlben épített várkastély, melynek egyik részében állami hivatalok vannak, míg a másik a Rajna vizesését felkereső közönség számára van berendezve. A várkastély ezen részében egy több helyiségből álló kereskedést találunk, a hol

oszt. szolgabíró egy szolgálati pótlékban részesül;

Jaksics Jenő árvaszéki ülnök a VIII. fiz. osztály 2. fokozatába, Constantin Pál első oszt. szolgabíró a IX. fizetési osztály első fokozatába osztatik be.

Dr. Szathmáry István vármegyei másodfőjegyző a háztartási alapból 600 koronát kap huzamosabb helyettesítéséből kifolyólag felmerült anyagi hátrányainak kárpótlásaképp.

Egyéb ügyek.

A tisztviselői nyugdíjalap fizetőképességének helyreállítása végett a közgyűlés a vármegye közönségére 3% pótdót vetett ki.

A vármegyei magánalapok tulajdonát képező valamint a gyámpénztári pénzek az 5 nyitrai pénzintézetben helyeztetnek el.

A törvényhatósági közútk fentartására az útdadó az 1913. és 1914. évekre 10%-ban, az ígás munka minimuma 6, a kézi munkáé 3 koronában állapittatik meg. A közúti költségvetésben a hiány mind a két évben 100,000 korona, melynek fedezésére a vármegye a kormánytól évenként 100,000 korona segélyt fog kérni.

Uj szabályrendeletet fogadott el a közgyűlés a *fégyvertartásról*, melynek az a leglényegesebb rendelkezése, hogy hatósági engedély nélkül semminemű fégyvert, még forgópisztolyt sem szabad tartani, az engedélyt pedig rendezett tanácsú városokban a rendőrkapitány, járásokban a főszolgabíró adja meg.

Ugyanask új szabályrendeletet alkotott a törvényhatósági bizottság a községi orvosok látogatási díjairól, úgyszintén a községi és körorvosok fuvardíjairól. A községi orvos látogatási díja nappal 1 korona, éjjel ennek kétszerese. A községen kívül az orvost távolsági díj illeti meg. Az új szabályrendelet a vármegyei hivatalos lapban is közzétételnek.

Mandel és Révész építési vállalkozók 150,000 korona erejéig törzsrésztvények jegyzését kérik egy Németprónától Znióvárálja, esetleg Nagyrákó Pribóéig tervezett h. é. vasútra. — Az ügy tanulmányozására bizottság küldetett ki, melynek tagjai a főispán, főjegyző és az államépítészeti hivatal főnöke.

Nemzeti birtokpolitika.

Maros-Torda vármegyének a magyar nemzeti birtokpolitika törvényes megalapozása érdekében hozott határozatát, a törvényhatósági közgyűlés magáévá tette.

albumokat, képes levelezőlapokat és különféle emléktárgyakat, a közeli Schwarzwald híres faragványait, érc és majolika cikkeket árulnak.

Itt váltjuk meg a vizeséshez szóló jegyet, azután fölme gyünk a várkastély emeleti erkélyére s először onnét nézzük meg a vizesést.

A bódén tóból eredő Rajna alig hagyta el bőlesőjét, s már nagy akadályba ütközik. A Jura hegységnek egyik sziklatorlasza ez, a mely négy hatalmas gátat tol a folyó útjába. A gátak egymás felett emelkednek, magas szikla fokok közé szorulnak és megszükitik a folyam medrét. Kétszeres ellenállást fejt ki tehát a sziklatorlasz a sebesen rohanó folyó ellen. Fokozatosan emelkedő gátakat vet eléje s ezenkívül a medrét is összeszorítja.

A kettős akadályon a folyam vize irtózatossal erővel gyözedelmeskedik. Hatalmasan megduzzadva neki megy a legfelsőbb gátnak, melyet eláraszt s azután az alacsonyabb gátakon 19 méternyi magasságból zúgva, bömbölve zuhog le a mélységbe, a hol megleli eredeti medrének lejtős síkját.

Mikor a szilaj erővel nyargaló víztömeget a várkastély erkélyéről nézzük, az épület és a kert elföldi szemünk előtt a vizesés legnagyobb részét, de a feltornyosodott bős haboknak a

Erről a tárgyról érdekes eszmecsere folyt le az állandó választmány ülésén. Szathmáry István dr. tb. főjegyző velősen foglalta össze mindazokat a szempontokat, melyek irányító befolyással hatnak ki a törvényhozásra birtokpolitikánk szabályozásánál.

Mezey Gyula kir. tanácsos hosszabb és igen tanulságos felszólalásban fejtette ki, hogy birtokpolitikánknak két alapelvei kell sarkalania. Az egyik az, hogy a magyar föld magyar kézen maradjon; a másik pedig, hogy a birtoktestek helyesen oszljanak meg a gazdaság kezében. Erősíteni kell ennél fogva a kis- és középbirtokot s meg kell akadályozni a törpe gazdaságok keletkezését. Gondoskodni kell arról is, hogy magyar pénzintézetek ne nyujtsanak segítő kezet ahoz, hogy a magyar föld idegen kézre kerüljön.

Mezey Gyula fejtegetései a főispánt is meggyőzték a magyar agrárius birtokpolitika helyességéről s arra a nagyon igaz kijelentésre készítették, hogy *Magyarországon a tőke internacionális.*

Sajnos, a jelen kormánytól nem lehet várni olyan politikát, mely a tőkének internacionális üzérkedését ellensúlyozná, mert a jelenlegi kormány az internacionális tőke segítségével szerzett magának többséget a választásokon és ugyanesak ennek az internacionális tőkének a támogatásával tartja fenn magát a poleon.

Elvi jelentőségű döntvények.

I.

Közoktatási célokra szolgáló tőkék nem tartoznak tőkekamatadót fizetni.

Ócsad község volt urbéresei az 1873. évben történt urbéri elkülönítésből kifolyólag 12,000 korona készpénztőkével rendelkeznek, mely keletkezésének időpontjától kezdve a községi elüljáróság kezelése alatt állott, kamattjövédelme pedig az urbéri egyetem beleegyezésével, az ócsadi róm. kath. népiskola fentartására, illetőleg a r. k. tanító fizetésének fedezésére fordított s ilyen címen évenként a hitközségi pénztárba beszállítván, ott számoltatott el. Ezen tőke kamattjövédelme évi 105 korona állami (tőkekamat) adóval volt megróva.

Midőn 1911. évben Ócsad r. k. egyház-község megszervezte helyi önkormányzatát, az említett urbéri tőkének kezelését is saját

sziklagáttal való kemény tülekedése, már ezen a ponton is megragadó. A habok örülten torlódnak egymásra, a magasba emelkedve szétszóródnak, széthullanak és megtépett tömegekben zuhognak le az alacsonyabb gátra, onnét a harmadik és negyedikre, végre a meder mélységébe.

Elhagyjuk az erkélyt s felkeressük a parknak kilátásos pontjait. Fokozatosan megyünk le a park alsó részeibe, mindig többet és többet látunk az előttünk zuhogó tömegekből, míg végre a park legalsó pontján, néhány lépésnyire a folyam medrétől, a folyónak mind a négy gátfalon át keresztül törő toronymagas árját láthatjuk, örvényeket nyitó esésében. A lezuhanó habok felett felhő képződik a felvert vízporból, melynek milliárd szemecskéjéből briliánsokat varázsol elő a felhők mögül kibukkanó napsugár.

A nagyszerűségnek olyan benyomása alatt állunk, minőt csak a természet mély titkai és páratlan csodái keltenek az ember lelkében.

Az ember szeret vetélkedni a természettel. A vizesést néző közönségből egyesek csónakba szállnak és elvitetik magukat az összeszorított medret határoló sziklafokok tövéhez, a zuhogó habok alá.

hatáskörébe vonta, mely azóta is nyilvános népoktatási célra szolgál, — s az erre törvényellenesen s tévesen kirótt tőkekamatadót megfelebbezte a treneséni kir. pénzügyigazgatóság-hoz, a felebbezésben kérve az 1875. évi XXII. t.-c. 2. §-a alapján ezen adónak törlését s a befizetett adóknak három évre való megtérítését a kir. kincstár részéről.

A felebbezésre a kir. p. ü. igazgatóság 1911. évi 16608/II. sz. alatt elutasító végzést hozván, az ügy az egyházközség elnökének további felebbezése folytán a treneséni vármegyei közigazgatási bizottság elé került, mely 1911. évi október 10-én tartott ülésében a következő határozatot hozta:

„621/3068. köz. biz. szám. A treneséni kir. p. ü. igazgatóság 31991/1911. sz. alatt elterjesztí Krautmann István ócsadi lakosnak, mint a róm. kath. iskolaszék elnökének, tőkekamatadó ügyében 16608/1911. sz. a. hozott végzés ellen irányuló felebbezését. Határozat. Treneséni vármegye közig. bizottsága a kellő időben benyújtott felebbezés folytán a m. kir. p. ü. igazgatóságnak 16608. sz. sérelmes végzését megváltoztatja s az alapkérelemnek helyt adva, 3 évre visszamenőleg, azaz 1909., 1910. és 1911. évre kivetett 11900 kor. tőkekamat után járó adó törlését elrendeli. Indokok: A felebbezéshez esatolt költségvetési előirányzat, nemkülönben nyilatkozat és községi bizonyítvány alapján beigazolást nyert azon körülmény, hogy Ócsad község volt urbéreseinek 11900 koronát kitevő jövédelme utáni kamatok már számos éve nyilvános közoktatási célokra, kizárólag tanítói állandó fizetésre fordítottak, tehát az 1875. évi XXII. t.-c. 2. §. 6. pontja, illetve az „egyesadót” törvények és szabályok hivatalos összeállításában I. kötet V. rész 47. §. 3. pontja értelmében ezen kamattjövédelmek adómentes. Az adónak törlése az 1883. évi XLIV. t.-c. 90. §-a utolsó előtti bekezdése értelmében csak 3 évre visszamenőleg, vagyis 1909., 1910 és 1911 évekre volt elrendelhető.

Ezen határozat két példányban kiállítva az összes iratokkal a m. kir. p. ü. igazgatóságnak megküldetik azzal, hogy az egyik példányt a felebbezőnek kézbesíttesse és a törlés iránt intézkedjék.

Ezen határozat ellen 15 nap alatt a nagymélt. m. kir. közigazgatási bírósághoz intézendő s a várm. közig. bizottság elnökénél benyujtanó panasszal élhet. Kelt Treneséni. Szalavszky Gyula, főispán elnök.”

A treneséni p. ü. igazgatóság azon jogi álláspontját tehát, mely szerint csak az *eredetük, nevük és céljuk szerint* kifejezetten tett, s örökre nyilvános közoktatási célokra rendelt alapítványok s tőkék kamattjövédelme adómentes, a közigazgatási bizottság nem tette magáévá s evvel szemben úgy határozott, hogy *bármily eredetű* s bármily nevű a tőke, a mennyiben kamattjövédelme nyilvános közoktatási célokra fordittatik, s addig, a míg ezen célra fordittatik, ezen jövédelmek adómentes.

A határozat indokai előtt a p. ü. igazgatóság is meghajolt, a közigazgatási bírósághoz intézendő panaszjogával az ellen nem élt s így a határozat jogerős s Treneséni vármegyére nézve elvi jelentőségű.

Ócsad, okt. hó 20-án.

Krautmann István.

Ujdonságok.

Halottak napja előtt. Halottak kegyeletos napján rá gondolkunk a halál jegyeire, a tüdőbetegekre, akiket meg lehetne menteni, ha az első vészhirre szanatóriumi ápolás állna a beteg részére. A *József Királyi Herceg Szanatórium Egyesület* most építi második népszanatóriumát s erre kéri az egy virágszál váltságdíjat. Örömmel jelezzük, hogy

az emberbaráti nemes ügy mi nálunk megértésre és meleg támogatásra talál. Nemesak városunkban, de a megyében is szervezve van a gyűjtőgárda, sőt azok, akiknél esetleg nem zörgetnek, azok is nyitnak s irgalmas szívük adományait beküldik a rettenetes népbetegség ellen rendületlenül küzdő egyesületnek, Budapest, IV. Sütő utca. Morituri vos salutant: a halállal küzdők szolitanak. Csak egy virág-szálat!

Uj kanonok. A Magyar Kurir híradása szerint a király *Tayányi* Alajos szentszéki tanácsost és vittenezi plebánost a nagyszombati társas káptalan kanonokjává nevezte ki.

Az új kanonok 1845-ben született s pappá való felszentelése után huzamosabb ideig tanári állást töltött be a nagyszombati érseki főgymnásiumnál, a hol főképp a magyar nyelv- és irodalomnak sikeres tanítása által tűnt ki.

Az új kanonok jeles képzettségű férfiú, akit műveltsége a közélet terén való szereplésre is mindenkor képessé tett s az egyházpolitikai harcok alatt a nyitrai vármegyeházán tartalmas és formás beszéddel vett részt az egyházpolitikai törvényjavaslatok körül lefolyt vitában.

Diszes kitüntetések alkalmából úgy is mint kiváló embert és papot, úgy is mint volt kedves emlékü tanárunkat őszinte örömmel üdvözljük.

Az esztergomi főegyházmegyéből. Gálik János selmecbányai káplán és Hollós Gyula nagytapolesányi s. lelkész kölcsönösen áthelyeztetek. — A radosnai alesperesi egyházkerület f. hó 17-én tartotta rendes őszi gyűlését Merőczén *Gramantik* Ágoston plebánosnál. Az egyházkerületi papság a tanácskozás során egyhangulag járult hozzá az ujlaki kerületnek azon határozatához, hogy az ujlaki és radosnai kerületekből egy rész szakíttassék ki s ebből egy új esperesi kerület alakíttassék.

Főigazgatói látogatás. *Albrecht* János a poszonyi tankerület főigazgatója a múlt héten a trencsényi főgimnáziumnál szokott évi látogatását végezte.

Hymen. Dr. *Conlegner* József miniszteri fogalmazó október hó 29-én vezeti oltárhoz *Lázár* Margit úrhölgyet Budapesten a Jézus szent Szíve templomban.

Magyar Gyula október hó 28-án, a helybeli irgalmas nővérek templomában, tartja esküvőjét *Várkonyi* Margittal.

A pénzügyintézetek köréből. A Nyitrai Kereskedelmi és Hitelintézet igazgatósága az egészségi okokból visszalépett *Pollák* Izidor nagyérdemű vezérigazgató helyébe *Misner* Zsigmond eddigi h. igazgatót vezérigazgatóvá egyhangulag megválasztotta.

Az előléptetés folytán a pénzügyintézetnél üresedésbe jött főkönyvelői állást *Altmann* Béla pénztárossal, a pénztárosi állást pedig *Kravarik* Jenővel töltötték be.

Halálozás. *Fücsök* Franciska Kunigunda irgalmas nővér, a trencsényi irgalmas nővérek iskolaházának főnöknője f. hó 21-én életének 63-ik, szerzetesnői hivatásának 44-ik évében Trencsényben elhunyt.

A boldogult Trencsénybe való távozása előtt Nyitrai működött 26 éven át, az akkori nyitrai főnöknő *Sóva* Franciska oldalán, a kinek jobb keze volt a ház ügyeinek intézésében. Nagy erélyű és alkotó tehetséggel megáldott nő volt. Ő vetette meg a nyitrai kath. polgári leányiskola első alapjait. Trencsényben az ő fáradságtalan tevékenysége folytán épült fel az intézet új kápolnája, bővült az elemi iskola, megnyílt néhány év előtt a kath. polgári leányiskola. A folytonos nagy munka és sok gond lassan megörölte a különben teleterős nővér szervezetét, melyet néhány nap előtt tüdőgyulladás támadott meg. Rövid és Isten

akarattján megnyugvó szenvedés után f. hó 21-én visszaadta lelkét Teremtőjének.

Gorelovits Alajos aranyművészes áldozár, soroksári kerület érd. alesperese, nyug. nógrádkállói plébános f. hó 17-én Gödöllőn meghalt. Megboldogult született Turzófalván, iskoláit Nagyszombatban végezte. Papnövendéknek Nyitrai vették fel. Múltan azonban kiskorától egész felszenteléseig a pest megyei színmagyar Dány községben tartózkodott, a magyar nyelvben való jártasság és könnyebbség okából magát a váci egyházmegyébe felvettette. Felszentelése után gróf Károlyi István (még bold. Sándor gróf atyja) házi lelkésznek Főtra kérte püspökétől. Mint plébános és esperes Virágperegen, majd Nógrádkállón működött. Két idősebb testvére a Turzófalván elhunyt István és Antal igen tevékeny részt vettek a szabadságharcban, melyben mindkettő megsebesült. A sopornyai plébános nagybátyját gyászolja a megboldogultban.

Az örök világosság fényeskedjék nekik!

Kataszteri felmérési kirendeltség Trencsényben. A jövő év folyamán egy kataszteri felmérési kirendeltséget állít fel az állam Trencsény vármegyében. Az erre vonatkozó költség a jövő évi állami költségvetésbe már be van állítva. A kirendeltségre a telekkönyvi viszonyok rendezése szempontjából fontos feladat vár. Rendezetlen telekkönyvi viszonyainkra kiválóan fontos ezen kirendeltség, azért örömmel veszünk róla tudomást.

Fegyelmi az érsekújvári tanácsos ellen. Nyitra vármegye állandó választmánya szeptember havi ülésében foglalkozott az érsekújvári aszfaltozás ügyével és meghozta az őszi megyei közgyűlés elé kerülő ama határozati javaslatot, hogy a városnak a Magyar Aszfalt Részvénytársasággal kötött szerződését jóváhagyott közgyűlési határozatát meg kell semmisíteni alaki szabálytalanságok miatt. — Az állandó választmány határozatának nyilvánosságra hozatala után Érsekújvárott az a hír került forgalomba, hogy egyes városi képviselőket az aszfaltozási vállalatnak ottani embere megvesztegette. Az ügy tisztázása végett harminckett városi képviselő rendkívüli közgyűlés összehívására kérte fel Miklóska Aladár polgármestert. A polgármester hétfő délutánra hívta össze a város képviselőtestületét a főgimnázium tornatermébe. A gyűlés megnyitása után dr. *Rabár* Endre azt indítványozta, hogy „mondja ki a közgyűlés, hogy 4 tagú bizottságot küld ki az ügy megvizsgálására, melynek tagjai *Miklóska* Aladár, dr. *Hüekl* Ernő, *Lange* Gyula és dr. *Herzfeld* Mór volnának. Ez a bizottság vizsgálja meg az ügy összes mellékkörülményeit és terjessze elő jelentését a legközelebbi közgyűlésen”. Az indítványt a közgyűlés egyhangulag elfogadta. Dr. *Rabár* Endre egyúttal a fegyelmi vizsgálat elrendelését is kérte *Steiner* Gyula városi tanácsos ellen. A tanácsos szerinte a pótszerződést aláírta, anélkül, hogy erre felhatalmazása lett volna, mert a tanács csak arra utasította, hogy a vállalatnál tárgyaljon és hogy jóváhagyás végett a közgyűlésnek mutassa be a szerződés tervezetét. A képviselő testület 31 szóval 10 ellen a fegyelmi vizsgálatot a tanácsos ellen elrendelte. *Steiner* a határozat ellen felelőszel él.

Kamarai közlemény adóügyben.

A pénzügyminiszter f. évi október hó 7-én 111.507 sz. s. kiadott körrendeletben a házadónak és a tőkeamat és járadékadónak az új adótörvények szerint 1913 évben való kivétele iránt intézkedik. A kamara felhívja az érdekelt köreinek figyelmét e körrendeletre, amely szerint: 1. a házbérvallomások már f. évi november hó 2-30 napjáig terjedő időben nyújtandók be; 2. a tőkeamat és járadékadó kivételének alapjául szolgáló vallomási iver

benyújtására pedig 1913 évi január 1-20 napjáig terjedő időszak van kitéve. A vallomásban az 1912. évben élvezett házat-és járadékjövendelmet kell bevallani. Az illető kereskedői és iparos körök tehát érdeklődjenek ezen adónemek kivétele körül őket terhelő köteleességeik iránt: amire nézve a kereskedelmi és iparkamarai s kézséggel nyújt tájékozást.

Gazdasági cseléd megjutalmazása.

Urbán Miklós gazdasági cselédet, a ki közel 40 éven át állandó szolgálatban volt néhai *Kochanovszky* László szalakuszi földbirtokosnál és örököseinél, a földművelésügyi miniszter díesérő okmányával és 50 kor. pénzjutalommal tüntette ki. A jutalom átadása f. hó 20-án ünnepélyes keretek között történt meg. Szent mise után Szalakusz népe, melyhez Menyhe és Béd községek hívei is csatlakoztak a templom előtti téren gyűlt egybe, a hol *Czocher* Kálmán járási főszolgabíró szép buzdító beszéd kíséretében adta át a kiténtett cselédnek az okmányt és a pénzbeli jutalmat. Az ünnepélyes aktus a jelen voltakra láthatólag jó benyomást tett. A megjutalmazott cseléd urasága részéről az ünnepélyen *Craus* Vince nyug. árvaszéki elnök volt jelen.

A háború sebesültjei. Még a balkáni népek puskaövést sem váltottak egymással, a nyugati országokban, de különösen nálunk, már is egész esomó sebesültje volt a háborúnak. Egy esomó börze-spekuláns rogyott össze, olyanok, akik békés viszonyok közepette nevető arccal osztják a halálos sebeket. A tőzsde merész röptű aviatikusai közül, akik abból teremtenek maguknak úri egzisztenciát, hogy eladnak tízszer annyi búzát és húszszor annyi zabot mint amennyit az ország földje tíz év leforgása alatt teremni tud, lezuhant egynéhány. Nem sajnáljuk őket egy kicsit sem, csak az a baj, hogy túlságosan nagyon jajveszkelnek és az inségsújtotta vidékek módjára már a kormánytól, az államtól akarnak a kapott sebekre flastromot kiereszkölni. Valóban szinte neveléses, amikor a börziánerek hada azt kívánja, hogy állami beavatkozással akadályozzák meg a tőzsdén most napirenden lévő bukásokat. Vajjon ki kényserítette őket arra a könnyelmű játékra, amit állandóan a gazdaközönség rovására folytatnak? Vajjon van-e a magyar közgazdasági életnek szüksége arra, hogy a tőzsde a régi ellefolyt kislutrinak hasonmása legyen?

Bizony nincs.

Az ország lakosságának igazi közvéleménye, a gazdaközönség régóta sürgeti a börze reformját s különösen a fedezetlen határidőzlet eltörlését. Semmire se jutottunk a követeléssel, dacára annak, hogy törvény van, amely biztosítja záros határidőn belül a tőzsde-reformokat. Nem mer a tőzsdéhez erős kézzel hozzá nyúlni senki, mert a tőzsde mindennél hatalmasabb tényező: a gyors, munkanélküli meggazdagodás forrása, a mindenki által bálványozott pénz lerakódó telepe.

Ámde mindez csak a mi tőzsdénkkel van így, szinte kapóra jött tehát a háború, amely a maga meztelenségében mutatja meg a mi tőzsdénk esereplábat. Kétségtelen, hogy a háború másutt is okoz egy kis zavart, de felfordulást nem. Amely tőzsdén csak reális ügyleteket kötnek, ott van áremelkedés és áresés, ami természetszerűleg annak válik javára, vagy kárára, akinek van eladni való holmija. Nálunk a börze árhullámszát a spekulánsok serege éri meg leginkább, azok, akik évről-évre anélkül, hogy egy garasára zabjuk, vagy buzájuk volna, valóságos diktátori hatalommal szabják meg úgy a búzának, mint a zabnak és egyéb mezőgazdasági terméknek is az árát. A papirosbuza díeső lovagjai érzik meg leginkább a mostani kivételes viszonyokat.

Ha minden aratás után előállna a mostani helyzet, a gazdaközönség semmi esetre sem panaszkodnék, csak hogy az a baj ám,

hogyan háboru igen ritkán van. Különösen nem fujnak a háborus szelek akkor, amikor a gazda eljutott odáig, hogy terményeit piacra viheti. Ilyenkor érezzük leginkább a könnyelmű tőzsdejáték minden átkát. Hiába vár a gazda jó árakat termékeiért, az ő szava ilyenkor nem döntő. A termények árát nem a kereslet és kínálat szabja meg, hanem a tőzsde. A tőzsde urai viszont egyáltalán nem törődnek azzal, termett-e elég buza, vagy nem. Ha az uralkodó tőzsdei irányzat úgy kívánja, hogy a legminimálisabb terméseredmény esetén is alacsony legyen a buza ára, akkor alacsony lesz. Ha viszont a tőzsdén azok a játékosok kerekednek felül, akik a buza magas árából szedik ki a dús nyereséget, akkor a buza ára bizonyosan magas lesz.

Hogy ez nagyon egészségtelen állapot, abban már egyetért mindenki Magyarországon. De az illetékes tényezők a dolgon még sem akarnak segíteni. A gazdaközönség bőrére menő tőzsdei fedezetlen határidő üzletet nálunk sehogysen akarják megszüntetni, mert magának a tőzsdének vezető-emberei nem akarják. Remélhető azonban, hogy végre-valahára a mostani viszonyok kinyitják az illetékes köröknek is a szemét s elkövetkezik az, amit a gazdaközönség már régóta vár: a tőzsde reformja. Ha pedig nem következnek be, akkor a magunk részéről szívből kívánunk minden aratás utánra egy kis Balkán háborút, de csak mozgósítás kizárásával. Tudniillik nekünk ne kerüljön véráldozatba, ellenben a könnyelmű tőzsdejáték sebesültjei csak szaporodjanak egész addig, amíg magnak való sem marad közülök.

Az ipari szakoktatás fejlesztése. Az ipari szakoktatás szervezése és fejlesztése iránt való modern törekvések mind nagyobb igényeket támasztanak a művelt államok háztartásával szemben. Az ipari szakoktatás érdekében hazánkban tagadhatatlan sok történet az utolsó két évtizedben. Több ipariskola létesült, amelyek ma teljes virágzás útján vannak; de ezek száma és területi elosztása korántsem felel a hazai ipar szükségleteit. A jelenleg fennálló intézetek, amelyeknek kézzelfogható eredményei kezdenek mutatkozni, szűk kereteiknél fogva még nem pótolhatják a munkásképzés hiányát. Pedig egy iparilag előrehaladott szomszédoktól körülvevett országnak számot kell vetnie azzal, hogy ipari fejlődésének nélkülözhetetlen feltételei az iparosképző intézmények. A helyzet annál súlyosabb, mert az egyre fokozódó verseny mind értékesebb erőket követel; a nagyipar mindinkább kevesebb tanoncot nevel és a kézműiparban a hanyatló tanoncügy helyettesítésére, valamint a felnöttek ipari kiképzésének tökéletesítésére megfelelő intézmények megteremtéséről kell gondoskodni. Vidéki városok, kereskedelmi és iparkamarák és ipari érdekeltségek az ipari szakoktatás jelentőségének tudatára ébredvén, az iparosképzés továbbfejlesztését állandóan sürgetik, sőt nem riadnak vissza egy-egy új iskola alapításával járó igen jelentékeny költségektől sem. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a gyakorlati ipariskolák célja nem merülhet ki abban, hogy rajzra és bizonyos ipari foglalkozásra tanítsanak, hanem egy város és vidéke egész ipari életére és összes ipari, művelődési mozgalmaira állandó irányító befolyást kell gyakorolniuk. A nagyobb vidéki városok ipariskolái, habár szerényebb méretekben, de biztos léptekkel haladnak ebben az irányban és éppen ezen kedvező tapasztalatok teszik megokolttá ipariskoláink hálózatának oly irányú fokozatos fejlesztését és kiépítését, hogy az azokban kifejlődő erők hatása alól az ország ipari kultúrája ne vonhassa ki magát. A jövő eszten-

dőben szaporodni fognak az ipariskolák. Besztercebányán egy fémipari, Nagyváradon egy fa- és fémipari s végül Fiumében egy hajógépészeti ipari szakiskolát akarnak szervezni. Mind a három intézet nemesak az illető városok iparának megalapozására, hanem országos ipari érdekek előmozdítására lesz hivatva. Ezekon kívül az 1912. évben megnyitott miskolci és pécsi fémipari és az újjászervezett szegedi és újpesti faipari szakiskolák fokozatosan emelik az évfolyamaikat, továbbá a felső ipariskolákon új párhuzamos osztályokat nyitnak.

A nyitrai szintársulat Nagyszombatban. Szabó Ferenc színigazgató társulatával e hó 26-án kezd meg előadásait Nagyszombatban. A társulat december 1-én vonul be Nyitrára.

Elet c. képes heti folyóirat október 27-iki számában Márki Sándor, a jeles történetíró írta le II. Rákóczi Ferenc rodostói otthonát. *Ujhelyi* Nándor cikkezik a monarchia külső politikájáról és a balkáni háborúról, *Jákó* János a magyar tragédiákról. Elbeszéléseket *Toma* István hosszabb novelláján kívül írtak *P. Ábrahám* Ernő és *G. Miklós* Ilona. Versekét találunk *Lampérth* Gézáról, *Kiss* Menyhértől és *Sik* Sándortól. Ezenkívül gazdag illusztrációk és a rendes rovatok teszik elevenné az *Elet* legfrissebb számát.

A nyitrai kir. esküdttörvényszék e hó 17-én ítélkezett Danis Sándor és Kudrik Gyurán György kőboreigányok bűnjegyében. A cigányok azzal voltak vádolva, hogy Jánoska Józseftől 200 koronát raboltak el. Az esküdtszék a vádlottakat 2—2 évi fegyházra ítélte.

Elítélt betörők. A galgóczi Lehel-utcaiban az utóbbi időben napirenden volt kamara feltörések, libalopások tettesei felett e hó 15-én ítélkezett a nyitrai kir. törvényszék. Rechterik Mihályt nyolc hónapi fegyházra, Csernyák Pált pedig, mint fiatalkorú bűnöst, négy hónapi, javítóintézetben eltöltendő büntetésre ítélte.

Az áldokorné. Pöstyénből jelentik: Szeptember 15-én egy elegáns, ékszerekkel dúsan megrakott, 40 év körüli nő állított be egy idevaló úrnő lakására. *Valerianu* dr.-nének mutatkozott be és elmondta, hogy egy hét óta tartózkodik Pöstyénben kúrán és miután a szomszéd házban bérelt lakása nem nyújtja azt a kényelmet, amelyhez szokva van, kivieszi Sz. V.-né szalonját. *Valerianu* dr.-né még aznap beköltözött a lakásba. Szeptember 30-án azzal jött haza, hogy a parkban meglátott egy leányt, aki neki nagyon megtetszett. Másnap odaesalogatta a lakásba és megtudta tőle, hogy október 15-éig szolgálatban van, de azután elbocsátják *Valerianu* dr.-né másnap el akart utazni és azért meghagyta a leánynak, hogy október 16-án jelentkezzen Sz. V.-né lakásán, aki majd jó helyre, Bukaresztbe küldi szolgálatra. A fűrdővendég át is adta a lakásadónőnek az utiköltséget és visszahagyva bukareszti címét, elutazott. A szobaleány október 16-án tényleg elutazott Bukaresztbe, de Predeálnál föltartóztatták és visszatoloncolták Pöstyénbe, mert a cím, melyet a leány fölmutatott, egy hírhedt bukareszti kerítőné címe volt. Sz. V.-né felelőségre vonta a pöstyéni renhörség, de miután ártatlansága és jóhiszeműsége kétségtelennek látszott, szabadon bocsátották. Az iratokat áttették a leánykereskedelem leküzdésére alakult nemzetközi ligához, amely a bukareszti ügyészségnél megtette a följelentést az áldokorné ellen.

Az árva gyermek sorsa. A múlt napok egyikén a pöstyéni községvárára egy asszony állított be, hóna alatt egy négy hónapos csecsemővel és előadta, hogy *Drietomán* ról jön, a községi előjáróság megbízásából.

A csecsemő egy *Drietomán* lakó pöstyéni ember, *Michalik* József gyermeke. *Michalik*, akinek neje nemrég meghalt, egy teljesen elzüllött egyén, akinél a gyermek nem maradhat s mivel *Michalik* pöstyéni illetőségű az ottani előjáróság a pöstyéni előjáróságához adja át gondozás végett. A pöstyéni községvárára a gyermeket iratok hiányában nem vállalták, mire az asszony a gyermeket kárjára véve, visszament *Drietomára*. A gyermeket visszaadták az apának, aki a csecsemőt hóna alá rakva meg sem állt a pöstyéni községváráig. Amikor benyitott vette csak észre, hogy a gyerek halott. Az ártatlan jószág az uton kiszervenedett. Miután gondatlanság látszott fenforogni, az ügyészség elrendelte a hulla boncolását. E hó 21-én történt meg a hivatalos aktus s akkor kint, hogy a gyermek természetes halállal mult ki. A hatóság a további eljárást ez ügyben beszüntette.

Gyilkos vadász. *Andrisz* József érsekújvári vadőr e hó 19-én reggel tetten érte *Virág* István vadászt. *Virág* ezért bosszúból többek szemeláttára lelőtte a vadőrt. A gyilkos véres tettének elkövetése után megszökött, de másnap délután a nyitrai kir. ügyészségnél önként jelentkezett, hol letartóztatták.

Piaci ártáblázat az 1912. évi október hó 25-ikén Nyitrán tartott hetivásárról. Gabona-árak (100 kilogrammonként): Buza 20 kor. 20 fill. Rozs 18 kor. 60 fill. Árpa 17 kor. 80 fill. Zab 19 kor. 40 fill. — Tojás (100 db.) 9 kor. — Burgonya (100 kilogrammonként): Sárga 6 kor.; rózsza 5 kor. — Vaj (100 kgr.) I. 320 kor., II. 280 kor. — Vágott hús (kilónként): Marhahús I. 1 kor. 68 fill., II. 1 kor. 60 fill. Borjúhús I. 2 kor. 40 fill., II. 2 kor. Sertéshús I. 1 kor. 96 fill., II. 1 kor. 78 fill. Birkahús I. 1 kor. 44 fill., II. 1 kor. 36 fill. — Élősúlyban (100 klg. kint): Marha I. 100 kor., II. 95 kor. Borjú I. 120 kor., II. 110 korona. Sertés I. 150 kor., II. 135 kor. — Takarmány-árak (1 mm.) Őszi szalma 3 k., tavaszi szalma 4 kor. Széna 5—7 kor. Lucerna 5—7 kor.

Szokolca költségvetése. Szokolca város házi pénztárának 1913. évi költségvetési irányzatát most tette közzé a városi számvevőség. Az előirányzat szerint a városnak rendes és rendkívüli kiadásai 209,818 K-t, az előirányzott bevétel összege 193,755 K-t tesz ki. A mutatkozó hiány 16,063 K., melynek fedezésére az előirányzat a 45,903 K. állami egyenes adó után fizetendő 35%-os községi pótlékot, a szőlőkért fizetett 3936 K. földadó után fizetendő 61 4/10%-os „szőlőesőszi” pótlékot, s a mezőkért fizetett 21,538 K. földadónak 7 4/10%-át, mint „mezőesőszi pótlékot” jelöli meg. A „bevételek” rovatának legnagyobb tétele az erdők jövedelme: 48,046 K. és a földhasznóbér: 35,170 K. A városi rétek után 26,125 K a jövedelem. A többi tétel már alatta marad a 10,000 k.-nak. Ezek közül legnagyobb a legelők jövedelme: 7842 K. A „kiadások” rovatának legnagyobb tétele a tisztviselők fizetése, lakbére és családi pótléka, összesen 47,640 K., a szolgák bére 7896 K. Nyugdíjra és végkielégítésekre 1200, kegydíjakra és segélyekre 2706, az erdők művelésére és tarolására 19,657 K van szárvá. Az állami adó 10,934 K., a útdó 895 K a betegápolási pótdó 458 K a 3.75%-os megyei pótdó 343 K, a megyei tiszt nyugdíj 92, a katonaszállásolási pótdó 29 K, az áll. ital és fogyasztási adó 7400 K. A világitás a városnak 2647 K-bn kerül. A burkolási költség 648, az utak és hidak fenntartása 1799, a esatornák és vizgátak jókARBANTARTÁSA 5819, a közutak fenntartása 666 K-ba kerül. Kulturális célokra az előirányzat igen tekintélyes összegeket szán: a kisdédvő fenntartási költsége 1618 K, az áll. elemi iskoláé 6000, a felsőbb leány-és ipariskoláé 2930 K. A főgimnázium részére 7500 K-t ígér az előirányzat. Betegke épolására és szegények ellátására 3014, egyházi segélyek címén 3000 K. van előirányozva. Ezekhez még több kisebb tétel csatlakozik, jelentéktelenebb összegekkel. Az 1912. évi költségvetés összes bevétele 181,607 K.,

összes kiadása pedig 200.603-22 K. volt s így az 1912. évi deficit 18.995-67 K. volt az 1913-iki költségvetés 16.063-11 koronájával szemben, ami majdnem 3000 K. különbséget jelent az 1913. évi költségvetés javára.

Vágszabályozás. A kormány, a programjába fölvetett Vágszabályozását gyorsabb tempóban akarja végrehajtani. A földművelésügyi miniszter ugyanis a jövő év január elsejétől kezdve vágszabályozási kirendeltséget létesített *Trencsénben*, melynek hatáskörébe tartozik a szeredi vasuti hídtól a zsolnai vasuti hidig terjedő Vágszakasz. A kirendeltség feladata lesz a Vágszabályozás körébe tartozó összes munkálatok tervszerű lebonyolítása.

Megszűnt hírlap. A június havában megindított és dr. Tarján Károly, dr. Rosenfeld Izidor és dr. Herzog Jakab szerkesztésében megjelenő „Galgóci Hírlap” mult heten megszűnt.

A szakolcai mozgalom. Szakolea város polgári körében most folyik az aláírások gyűjtése azon kérvényhez, melyet a nagyközséggé való átalakulás mozgalmának vezetői és hívei ez ügyben a felsőbb hatóságokhoz kívánnak terjeszteni. Minthogy az eddig összegyűjtött aláírásoknak állami adó gyanánt fizetett adója meghaladja a 30.000 K-t, az egész áll. adó pedig körülbelül 46.000 K., immár megállapítható, hogy az adózó polgárság nagyobb része a mozgalom hívei közé tartozik. A nagyközséggé való átalakulással szemben a városi lakosság többi rétegeiben, különösen az intelligencia körében igen különböző vélemények hallhatók s egységes vélemény kialakulásáról aligha lehet szó. Az intelligencia, melynek sorában a mozgalommal szemben csak kevesen vannak érdekeltek, eddig tudtukal, egy irányban sem foglalt határozottabb állást. A kérvényezőkkel szemben ellentétes álláspontot foglal mindenekelőtt — tudomásunk szerint — a leginkább érdekelt városi tisztviselői kar, melynek néhány tagját a tervezett változtatás anyagilag érzékenyen fogja sújtani. Elénk szövegszerű tárgya a város összes körében az, hogy régebben, a viharosabb városi közgyűlések idején állítólag maguk a közigazgatási körök mutattak a nagyközséggé való átalakítás eshetőségére, holott most ugyanezt az ellenpárt maga szorgalmazza.

Csak felnőtteknek. Szakoleán két héttel ezelőtt mozgósínház nyílt meg, mely hetenkint 3-szor, szerdán, szombaton és vasárnap rendezi előadásait, melyek iránt a közönség eddigelé kielégítő érdeklődést tanúsít. A vállalat „szemmel láthatólag” igyekszik prosperálni s ha sikerül megélnie a telet, jó mulatságára lesz a téli unatkozó közönségnek. Az elmúlt héten az egyik előadást már „csak felnőtteknek” jellege alatt hirdették, ami azt mutatja, hogy a tulajdonos ért a reklámesimálás „modern” eszközeihez is.

Megváltoztatott ítélet. Annak idején megírtuk, hogy a nyitrai kir. törvényszék felmentette a gyilkosság vádjára alól a lipótvári fegyházban raboskodó Sik Zoltánt, ki egyik rabtársán halálos kézzúrásokat ejtett. A törvényszék jogos önvédelmet látott fenforogni Sik Zoltán tettében. Felelősség folytán a bűnügy a pozsonyi kir. ítélőtábla elé került. A kir. tábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a gyilkos rabot egy évi börtönrre ítélte.

Rejtélyes lelet. E hó 13-án Maloricz János manigai lakos a Blava patak mellett egy női hullát talált, melyben özv. Blassó Mihályné féléregyházi lakos holttestét ismerték fel, ki három héttel ezelőtt tünt el családjának köréből. A hivatalos vizsgálat megindult, hogy miként került oda az eszelősnek ismert Blassóné hullája.

A betegápolási pótdadó felemelése. A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara a betegápolási pótdádnak tervezett felemelésével szemben sürgős elterjesztéssel élt a kormányhoz, amelyben reá mutatott a felemelt és új közterhek ama nagy sorozatára, amely rövid idő óta új és újabb terheket rak az állampolgárok, de különösen a kereskedő és iparos közönség vállára. Ilyenek a vasuti áru-díjszabás két ízben történt jelentékeny felemelése, a személydíjszabás drágítása, a kövezetvámok felemelése, a városi pótdadók emelése, az új adótörvények nyomán várható általános adóemelkedés és végül a súlyosan panasztolt

munkás betegsegélyzési és balesetbiztosítási költségek és járulékok. Ily viszonyok között a kamara aggodalmait fejezi ki afelett, hogy egy adónem éppen napjainkban emeltessek fel 100%-kal s ennek a szándéknak elejtését kéri. De amennyiben ez a szándék el nem ejtetnék, mint legkevesebbet azt kéri a kamara, hogy mindazok, akik a munkás betegsegélyző és balesetbiztosítási törvény alapján járulékok fizetésére vannak kötelezve, a betegápolási pótdadó alól mentesítsenek fel, mert nem igazságos, hogy azok, akik a folyton fokozódó egyéb közterhek mellett még a munkások és alkalmazottak nagy tömegének betegügyi és baleseti költségeit is viselik, ugyancsak betegügyi címén még egy súlyos adót fizessenek.

Öngyilkos kereskedő. *Neuhaus* Ignác érsekújvári gabonakereskedő feblőtte magát. *Neuhaus* Ignác még alig pár éve egyike volt Érsekújvár leggazdagabb embereinek. Gabona üzlete jól jövedelmezett, ezenkívül nagyforgalmú fa- és szénkereskedést is vezetett. Az utóbbi idők rossz pénzügyi viszonyai megrendítették az egykor vagyonos embert, a ki az utóbbi időkben nagy anyagi zavarokkal küzdött. *Neuhaus* mult hétfőn revolvért szerzett, kiment a határba és ott halántékon lőtte magát. Több golyót röpített agyába, melyek egyike azonnal végzett vele. Hozzá tartozói még az éjjel keresésére indultak, mert feltűnt nekik az éjjeli elmaradás, de nem tudtak rátalálni. Kedden reggel találták meg az öngyilkossá lett nagykereskedőt a határban dolgozó munkások.

Körözött szökevény. *Sebestyén* Ferenc galgóci illetőségű 13 éves fiú a szabadkai m. kir. állami gyermekmenedékből megszökött. A kis szökevényt a galgóci főbíró országzszerzte körözötteti.

Elvesztett pénz. *Gutman* Ármin szeredi mészáros vásárról jövet a Nemeskürt és szered községek közötti országuton egy fekete bőrpénztárcát vesztett el, melyben egy drb. 1000 koronás bankjegy volt. A pénz megtalálóját 200 korona jutalomban fog részesülni, ha az ezresbankot tulajdonosának visszaadja.

A vigyázatiáság áldozata. *Mikulecz* György 21 éves bosáci földműves ugyan- csak megjárta a mult heten. Egy rozoga fegyvert szerzett egy vágújhelyi óeskavas-kereskedőnél és ezzel vadászni ment. A fegyverkezelésben azonban járatlan lévén, így meg is itta a levét a vadászatnak. Fegyvere véletlenül elsült és a töltés a fejébe fúródott. Súlyos sérülésével a kórházba szállították.

A galgóci sikkasztás a törvényszék előtt. F. hó 15-én ítélkezett a nyitrai kir. törvényszék *Steinhübl* Jakab, postatiszt felett. A törvényszék bűnösnek mondotta ki a postatisztet a sikkasztásban és az enyhítő körülmények tekintetbe vételével hat hónapi fegyházra és három évi hivatalvesztésre ítélte. A büntetésbe a vizsgálati fogságot is beszámították.

Elgázolás. *Surin* János miavai lakos répat fuvarozott Pöstyénből. Utközben a szekér egy kőrákason hirtelen megzökött, a fuvaros egyensúlyát veszítve lebukott a szekérről. A teherrel megrakott szekér keresztülment rajta. Sérülései súlyosak.

Munkássors. Galgóc mellett új vashidat építenek a Vágon. A vashidat építő vállalat részere mult heten egy új gőzgép érkezett. Ezen gép szállításánál többek közt *Watter* József nevű munkás is segítkezett. A galgóci adóhivatal melletti hídnál *Watter* megbotlott és válán levő dorong, mely egyik végével a gép hátsó kereke alá került, ball lábát és karját súlyosan megsebesítette. A szerencsétlen munkást hordágyon szállították lakására.

A t. olvasóközönség szives figyelmét felhívjuk a lapunk mai számában közölt *Wertheim* és *Arnheim*-féle pénzszekrények című hirdetésre.

Felakasztotta magát. *Oravetz* István kartolci gazdálkodó 14 éves Lajos nevű fia, a mult heten tilosba engedte az őrzetere bízott teheneiket. A falu esőse észrevette ezt és megverte a fiút. A fiú elkeseredésében visszautította az esőst. A falu hivatalos közege a fiú vakmerőségét elmondta *Oravetz* Istvánnak, aki haragra lobbant és alaposan elnadrágolta

a fiút. A fiú ezt annyira szívére vette, hogy elbujdosott és a határban egy fára felakasztotta magát. Mire rákadtak már halott volt.

Csarnok.

Igaz történetek.

Irta: *Luczianus.*

Görögéből fordította: *Konrád Ferenc.*

XII.

Korán reggel mindinkább hevesebbé váló szélben elhajóztunk s két napig tartó vihar után harmadik napon a kolokynthopeiraták kezei közé kerültünk. Vad emberek voltak ezek a közeli szigetektől, akik a tengeri utasokat ki szokták rabolni. Hajójuk, mely óriási nagy volt, többől készült és hatvan lábnyi (27 m.) hosszú volt. Ők ugyanis meg szokták száritani a tőkötet, kivájják, kiszedik a belsőt s azután hajóként használják a tengeren. Arbócnak a nádat használják, vitorla gyanánt pedig a tők levelét feszítik ki. Két, hajós legénységgel jól ellátott hajó segítségével elfogtak minket, tökmaggal dobáltak és sokakat megsebesítettek közülünk. Hosszú ideig eldöntetlen maradt az ütközet. Végre dél tájban észrevettük, hogy a karyonauták hajójukkal a kolokynthopeiraták háta mögé kerültek. Úgy látszik, hogy ellenségeskedésbe állottak egymással, mert amint az ellenség megjelent, a kolokynthopeiraták faképnél hagytak minket s megfordulva a karyonautákkal vívtak tengeri esatát.

Mi ez alatt kifeszítettük a vitorlát s a küzdő feleket ott hagyván elhajóztunk. Az volt a meggyőződésünk, hogy a karyonauták fognak győzni, mert többen is voltak, ugyanis öt hajójuk volt megrakva harcosokkal s a hajóik is erősebbek voltak. Hajóik kivájt fél dióhéjakból készültek s egy-egy ilyen fél diónak a hossza tizenkét ölnyi (27 m.) volt. Mikor a szemhatáron eltűntek szemünk elől, bekötöttük sebesültjeinket s le sem raktuk fegyvereinket, mert eseltámadástól tartottunk. És nem hiába. A nap le sem nyugodott még, mikor hűz hatalmas delfineken ülő férfi támadást intézett ellenünk. Ezek is tengeri rablók voltak. A delfinek, amelyek toporzékoltak és nyerítettek, mint lovak, teljes biztonsággal vitték őket. Mikor a közelünkbe értek, két oldalt körülfogtak s száraz tintahalakkal és rákszemekkel ostromoltak bennünket, de amint kieregettük nyilainkat és kivetettük dárdáinkat, többé nem állottak helyt, hanem nagyobb részt megsebesülten a sziget felé menekültek.

Ejtfél tájban szélesedben észrevétlenül egy jégmadárnak az óriási fészkehez jutottunk, melynek a területe hatvan stadiunnyira (11 km.) terjedt; a fészken tojásokat költve ült a jégmadár, amely akkora volt, mint aminő nagy volt a fészek. Panaszosan rikácsolva fölzállt és menekült s a szél, melyet szárnyaival esapott, csaknem elsüllyesztette hajónkat. Mikor pitymaltott, bementünk a fészekbe s szemügyre vettük azt; hatalmas fákból volt összetákolva s óriási tutajhoz volt hasonló; ötszáz tojás volt benne s egy-egy tojás nagyobb volt egy chiosi hordónál. A tojások belsejében fiókok voltak és esipogtak. Mi tehát felvágtuk fejszével az egyik tojást, kiszedtük belőle a tollatlan fiókot, amely erőteljesebb volt, mint hűz keselyű.

Amint elhajózva a fészektől, mintegy kétszáz stadiunnyi távolságban voltunk, különös és meglepő esodajeleket láttunk. A hajó hátsó részében a fiók jégmadár hirtelen tollasodni és hápogni kezdett. *Scintharus* kormányosomnak, akinek a feje kopasz volt, a haja nőtt és ami különösen esodás volt, a hajó árbócfája kizöldelt, ágakat hajtott s a esúcsai gyümölcsöt, fügét és még nem egészen érett sötét színű szőlőt termettek.

Mikor mi ezt láttuk, természetesen halálra ijedtünk s az istenekhez fohászkodtunk, hogy a bajt, amely ezekben a csodajelekben megnyilatkozott, hárítsák el rólunk.

Még alig tettünk ötszáz stadiumnyi utat, mikor hatalmas-és sűrű fenyő-és ciprus erdőt pillantottunk meg, amelyet mi szárazföldnek tartottunk; feneketlen mély tenger volt ez, melyen gyökérnélküli fák sorakoztak s mégis szilárdan és egyenesen állottak a vizen. Mikor a közelükbe értünk, meghánytuk-vetettük a dolgot, de zavarunkban nem tudtuk, mit tegyünk, mert sem a fák között nem lehetett keresztülhajózni, mert sűrűn sorakoztak egymás mellett s visszafordulni sem volt könnyű dolog. Fölmásztam tehát a legmagasabb fára

s vizsgáltam, hogy a másik oldalon mi van. S láttam, hogy az erdő ötszáz stadiumnyira (89 km.) vagy valamivel nagyobb távolságra húzódik s azután ismét más tenger következik. Elhatároztuk tehát, hogy a hajót a fák sűrű ágaira telhúzzuk s valami módon átszállítjuk a másik tengerre. S így is eselekedtünk. Hatalmas kötelet kötöttünk a hajóra, fölmásztunk a fákra és nagy ügyvel-bajjal felvonszoltuk a hajót; azután az ágakra helyeztük, kifeszítettük a vitorlát, amelybe belekapaszkodott a szél és vitt minket, épen úgy, mintha a tengeren hajóztunk volna. S akkor eszembe jutottak Antimachus költőnek a szavai, amelyekkel a mienkhez hasonló hajózásról emlékezik meg.

ALKALMI VÉTEL!

30 db. Wertheim és Arnheim-féle rendszerű betörés s tűzmentes

PÉNZSZEKRENY

minden nagyságban féláron sürgősen eladó. Megtekinthető:

POLLÁK KÁROLY
csemege-üzletében és a városháza üzlethelyiségében.

Weisz Miksa, Nyitra.

157 1-4

175/1911. IX. 21. sz.

Bizonyítvány.

A nyitrai **Juhari-cég** f. év májusának folyamán gazdagabb kidolgozásban, jó minőségű ásvány-anyagokkal, alul olajfestésű, damaszt szőnyeg-mintázatokkal, aranyozással olcsón festette ki az alistáli róm. kath. góth templomot. Munkája áhitatra hangol, mert kis menyországban gondoljuk magunkat.

Az új góth szöszéken az evangelisták szimbolumai; a szöszék gigondolása a falban gazdaságos. Templomunk bármely város nemes büszkesége lenne és ezt nem a bővebb ajándékoknak, üvegfestményeknek, arany-ezüst lámpáknak, hanem a vasszorgalmú Juhari-cégnek köszönjük, melynek szerény munkásai, világlátott művészi kenyeret adó uruknak hű utazónai. Ajánljuk az olcsó céget lelkiismerettel bárkinek és e sorokat most a nyilvánosságunk is szánjuk.

Alistál, 1911. IX. 21.

A főhatóság nevében:
Vázsonyi József
ker. esperes.

A hitközség nevében:
Jankó Ernő
plébános.

Kováts Imre
ny. plébános.

159 1-1

FIGYELMEZTETÉS!

Felhívjuk a n. é. közönség szives figyelmét az intézetünknel létező **takarék biztosító**

osztályra. Egy korona és esekély pótdíj heti befizetése ellenében, megélés esetén, a 15-ik év végén **1000 koronát**

fizet ki a nyitrai népbank. Ha pedig a befizető bármikor elhal törvényes örökösei, vagy az általa kijelölt kedvezményezett, 1000 koronát kap a haláleset igazolása után 30 napon belül. A jegyezhető legesekélyebb befizetés hetenkint egy korona a legnagyobb hetenkint 50 korona. E befizetések alapján az intézet kölcsönöket is folyósít. Részletes felvilágosítást az intézet nyújt.

Nyitrai Népbank részv.-társas.
Üzletszerzők kerestetnek!

Gazdasszony.

Középkorú özvegy, aki a háztartás minden nemében jártas, szolid, tisztességes, keres házzelvezetőnői, gazdasszonyi állást. Beszél tótul, keveset magyarul. Bővebb felvilágosítással szolgál Halmos főtanító, Ürmény.

1-1.

Százezer

Magyar háziasszony meríti háztartási ismereteit a 19 év óta fennálló magyar asszonyok közlönyéből a Kürthy Emilné szerkesztésében megjelenő népszerű Háztartásból. Ha bepillantunk százezer

kulcslyukon

akkor látjuk, hogy a praktikus és modern háziasszonyok a Háztartás jótanácsait követve, háztartásuk mintaháztartás lett. Az illusztrált bötartalmú folyóíratra

ha

most félévre 6 koronával előfizet, ingyen és bérmentve kapja meg a Háztartás Könyvtára most megjelent 20 kötetét. Ha ezekben a pompás könyvekbe

betekintünk

ezernyi kipróbált recepttel találkozunk, amelyeket a sütés főzésnél kitűnően használhat. Ingyenes mutatványszámmal készséggel szolgál a Háztartás kiadóhivatala, Budapest VI., Eötvös-utca 36. 161. 1-1.

Van szerencsém értesíteni a n. é. hölgyközönséget, hogy a legújabb párisi divat szerint, dús választékú

női divatárú üzletemet

f. évi augusztus hó 1-től Engel József-féle házba (Telegdy-utca 4. szám alá) helyeztem át.

Spanyár A.
női divatárú üzlet.

138. 7-19.

LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HÁZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK

KAPHATÓK MINDEN JOBB PAPIRKERESKEDÉSBN

TELEFON SZÁM: 66

„ASBEST“ tetőpala egyedüli elárusítója Nyitrán

TELEFON SZÁM: 66

Répvillák, trágyavillák, vakarók, eke-vasárú, rudvas, tengelyek, ökörpatkók, mindenféle vasárú, vasalások, fedőlemez, kátrány, cement, gipsz, izolér lemez, stukatornád, cylinder és gépolaj. Chamotte-tégla és liszt állandóan nagy mennyiségben raktáron. Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek. **LINKENBERG JÓZSEF** vaskereskedése és építőanyagok raktára, NYITRA.

160. 1-13.

WEIGL ANTALPAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZÍTŐ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai gyártású szövetekből és mindennemű

szőrmékből.

Készít úgy egyházi mint világi urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,

továbbá: reverendákat, cimadákat, biretumokat, mucetumokat, bundákat

stb. izlésesen, pontosan és a legjutányosabb áron.

Vidéki rendeléseket pontosan és a lehető leggyorsabban eszközöl.

15. 41-52.

KÖHÖGÉS

rekedtség és hurut ellen :: nincs jobb a

RÉTHY-féle pemetefű cukorkánál

Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van. Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a „RÉTHY” név.

1 doboz ára 60 fill.
Nagy doboz 1 kor.
Mindenütt kapható

151 2-6

JANKELA JÓZSEF:: épület- és ::
díszmű-bádogos

Készít és raktáron tart konyhaberendezéseket, zománcozott kék edényeket, fürdőkádakat, angol szobaclosetteket, szabadalmazott John-féle kéménytoldókat és mosógépeket, stb. stb. Elvállal házbefedéseket házi villanycsengők felszerelését, villámhárítót, vízvezetékek felszerelését és javítását, fekvő- és lógócsatornákat stb. stb. pontosan és mérsékelt áron. :::::

Nyitra, Hid-u. 14.

(41 37-52)

Uj lakás.

Két szoba, konyha, élőkamra és fászkamrából álló lakás november 1-től kiadó Gyürky-utca 7. sz. Pécs Ede tulajdonosnál.

(142 25-52)

Hirdetések

a „NYITRAMEGYEI SZEMLE” számára igen jutányos áron felvétetnek Nyitrán, Huszár István úr könyv- és papírkereskedésében, — ugyanitt a lapra is elő lehet fizetni.

WALTHERR GIDA

katholikus cég, az arany érdemkereszt tulajd.

üvegfestészete

Telefon 70-01. Velencei és üveg mozaik intézete Telefon 70-01.

Budapest, VIII., Conti-utca 25.

TEMPLOMABLAKOKAT

66. 43-52.

Készít művészi kivitelű festett velencei és üveg mozaikot a leg egyszerűbbtől a leggazdagabb kivitelig jutányos áron mellett.

1909. évben készült munkák:

Veszprémi székesegyház 32 ablak. — Hódásági templom Bács m. 15 nagy ablak. — Szigetvári templom 10 ablak. — Sátoraljaújhely 8 nagy ablak. — Sárospataki főtemplom 12 nagy ablak. — Szabadkai, Pécsi, Bártfai és Kóhalmi Szent Ferenc-rendi templomokban 47 nagy ablak. — Budapesti örökimádási templom 4 nagy ablak és 28 kisebb szőnyeg ablak. — Továbbá a Tornyosi, Németprónai és Trencsényi templom festett ablakai.

Színes mintarajzokat díjmentesen küldök. :: Számos kitüntetés és elismerés a készített munkák után. Kívánatra költségemen a helyszínre utazom.

STÖCKER JENŐ PUSKAMŰVESkir. törvényszéki hites fegyverszakértő
NYITRA, TÓTH VILMOS-UTCA 28. SZÁM.

fils Liège, Gustav Genschow & Co. Berlin világhírű gyártmányoknak.

Duplacsövű Lancaster vadászfegyver alsó kulccsal 34. — koronától, ugyanaz Toplever zárral (kakas közötti kulccsal) 42. — koronától feljebb. Browning serétes önműködő 5 lövetű fegyver cal. 12 és 16 öbben eredeti gyári áron 210.— korona.

Azonkívül mindennemű fegyverek, vadászati és sportcikk, löszerek stb. nagy választékban. Fegyvereim általam pontosan vannak belőve, 2 évi jótállás minden fegyverért.

Töltött füstös és füstnélküli töltények minden öbnagyságban naponta frissen töltve. Kropatschek fegyver használt 8 lövetű cal. 11-2 24 korona.

Villany zseblámpák 2 kor. 40 fillértől, öngyújtók 1.— koronától feljebb nagy választékban kaphatók. 137 7-52

Kitüntette az Orsz. Iparegyesület nagy ezüst érmével és dicséret oklevelével 1903.

SULGÁN ANDRÁS DIVATCIPÉSZ ÉS BÖRKERESKEDŐ

0000 NYITRÁN, VÁRMEGYEHÁZ-UTCA 7. SZÁM. 0000

Telefon szám: 144.

156. 2-0.

Telefon szám: 144.

A nagyérdemű közönség figyelmét bátor vagyok felhívni az üzletben kiállított saját készítésű, elsőrendű cipő gyártmányaimra. Dacára a most mindenütt uralkodó drágaságnak, nagyban végzett bevásárlásaim folytán abban a helyzetben vagyok, hogy elsőrendű

férfi divat cipőket 14 kor.-tól 18 koronáig
női divat cipőket 12 kor.-tól 18 koronáig

szállíthatok. — A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri,

kiváló tisztelettel Sulgán András divatcipész, borkereskedő.